

Nyt fra Centret

STATENS INSTITUT FOR FOLKESUNDHED, SYDDANSK UNIVERSITET. STØTTET AF TRYGFONDEN OG KRÆFTENS BEKÆMPELSE

Kun få lærere føler sig klar til at undervise i førstehjælp

Ny rapport fra Center for Interventionsforskning viser, at kun 14 procent af lærerne i folkeskolen føler sig klædt på til at undervise i livreddende førstehjælp

Alle folkeskoleelever skal ifølge loven undervises i livreddende førstehjælp, inden de forlader 9. klasse. Alligevel er det kun godt 40 procent af alle 9. klasser, der modtager undervisningen. Det skyldes i mange tilfælde, at lærerne ikke føler sig klædt på til at undervise i hjertemassage og kunstigt åndedræt. Det viser en ny rapport, som Center for Interventionsforskning og Gentofte Hospital står bag. Heri fremgår det, at størstedelen af lærerne mener, at de ikke har de rette kompetencer til undervisningen.

Usikre på egne færdigheder

– Der er ellers stor opbakning blandt lærerne til at undervise i livreddende førstehjælp. De synes, at det er en vigtig opgave, og at det er rigtigt, at undervisningen er obligatorisk. Alligevel tøver mange af dem over for opgaven, fortæller Line Zinckernagel, akademisk medarbejder på Center for Interventionsforskning og rapportens hovedforfatter. Ifølge rapporten skyldes lærernes tøven en generel forestilling om, at det kræver omfattende kompetencer og opdateret viden at kunne yde korrekt genoplivning, hvis man pludselig bliver vidne til et hjertestop.

– Det gør mange lærere usikre. De er bange for at lære noget forkert fra sig, når det nu handler om “liv og død”, siger Line Zinckernagel. Hun understreger, at et vigtigt budskab er, at man netop ikke kan gøre noget forkert, når det handler om hjertestop. Her handler det om at reagere.

Behov for at nedbryde barrierer

Loven om undervisning i førstehjælp i folkeskolen er fra 2005. Den indebærer, at skolerne skal undervise eleverne i livreddende førstehjælp, herunder hjertemassage og kunstigt åndedræt. Det er op til den enkelte skole, hvordan de vil klæde lærerne på til opgaven. Det er for eksempel ikke et krav, at lærerne selv skal have taget et førstehjælpkursus for at kunne undervise i det.

– Undersøgelsen viser, at der er et behov for, at lærerne bliver

bedre rustet. Men det handler ikke kun om at give dem et kursus. Det er også et spørgsmål om at nedbryde barriererne og forestillingen om, at det kræver helt unikke kompetencer at undervise i livreddende førstehjælp, siger Line Zinckernagel.

Med til at redde liv

Lovens formål er at give flere danskere – også folkeskoleelever – mulighed for at redde liv. Undersøgelsen er blevet til med støtte fra TrygFonden og Helsefonden. Den er udarbejdet af Line Zinckernagel og Tine Tjørnhøj-Thomsen, CFI, Anette Kjær Ersbøll, SIF, Carolina Malta Hansen og Fredrik Folke, Gentofte Hospital samt Christian Torp-Pedersen, AAU.

Af Birgitte Hornhaver, journalist

Forskere på internat

Forskere fra Center for Interventionsforskning hev to dage ud af kalenderen for at diskutere teori, videnskabelige metoder og processer

Center for Interventionsforskning var vært ved et seminar i slutningen af oktober, hvor alle forskere tilknyttet centret var indbudt til at diskutere deres fag og udveksle erfaringer. Det blev til to dage med et tætpakket program, faglige diskussioner og en lang række oplæg fra både centrets forskere og internationale gæster.

Fra forskning til praksis

Blandt de mange emner, som var på dagsorden, var:

Hvordan får vi vores viden og forskning ud til praktikere, hvordan evaluerer man komplekse interventioner, og hvordan anvender man "mixed methods", hvilket måske bedst kan oversættes til, hvordan man anvender forskellige videnskabelige metoder i ét og samme studie.

Interventionsforskning for feinschmeckere. Forskere fra Center for Interventionsforskning udvekslede erfaringer og viden.

Oplæg fra ind- og udland

Flere forskere fra centret holdt oplæg og fortalte om de erfaringer og udfordringer, som de er stødt på i forbindelse med deres interventionsprojekter.

Gæster udefra var professor Martin Marshall fra University College London, professor David Foxcroft fra Oxford Brookes University, professor Rod Taylor fra University of Exeter i England samt postdoc Morten Frederiksen fra Aalborg Universitet.

Omkring 40 forskere deltog i seminaret, der forløb over to dage.

Inspiration udefra

Martin Marshalls oplæg handlede om, hvordan man får sine forskningsresultater ud til praktikere – og altså får dem anvendt i praksis.

David Foxcroft fortalte om erfaringerne fra et større alkohol-interventionsstudie i England, mens Morten Frederiksen fortalte om, hvordan man kan bruge "mixed methods" i interventionsforskning.

Rod Taylors oplæg handlede om udfordringerne ved at arbejde med komplekse interventioner. Rod Taylors forskningseksperise ligger bl.a. inden for statistik samt design og analyse af komplekse interventioner.

Centerchef Morten Grønbæk (tv.) diskuterede teori og praksis med Martin Marshall.

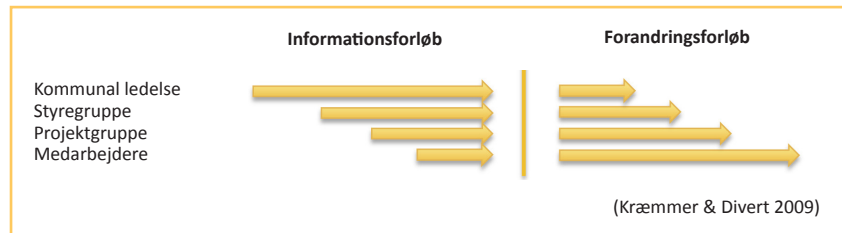
Kliniske retningslinjer kræver timing og information

Ny rapport: Der er brug for bedre og mere kommunikation til sundhedspersonalet, når kliniske retningslinjer skal implementeres i kommunerne

Kommunale sundhedsmedarbejdere – såsom SOSU-assisterer, ergoterapeuter og sygeplejersker – informeres ikke tilstrækkeligt om de nye kliniske retningslinjer, som de skal følge i deres arbejde. Det går ud over medarbejderens engagement og forsinket samtidig implementeringen. Sådan lyder en af konklusionerne i en ny rapport, som Center for Interventionsforskning står bag. I rapporten evaluerer centret implementeringen af fire nye kliniske retningslinjer i ni kommuner. De ni kommuner har siden august 2013 som et pilotprojekt arbejdet efter fire nyudviklede kliniske retningslinjer og medfølgende instrukser. Det drejer sig om nogle bestemte procedurer eller screeningsværktøjer, som sundhedspersonalet i kommunerne skal anvende i forbindelse med forebyggelse af genindlæggelser, screening for spisevanskeligheder hos patienter, der har haft en blodprop eller hjerneblødning, opsporing af behov for indsats til palliative patienter samt rehabilitering.

Får intet varsel

Formålet med centrets evaluering har været at undersøge hvilke forhold, der har betydning for at implementeringen lykkes. Her er information, timing og medarbejderinvolvering afgørende faktorer, fastslår rapporten. – Mange medarbejdere oplever, at de næsten intet varsel får. Ledelsen

(Figur fra rapporten)

melder først noget ud om retningslinjerne stort set samtidig med, at implementeringen skal begynde. Og det er u hensigtsmæssigt, for det skaber uvilje og manglende engagement hos medarbejderne, når de føler, at de ikke inddrages, forklarer forskningsleder Morten Hulvej Rod, der er en af rapportens tre forfattere.

Forsinker retningslinjerne

Utilstrækkelig information betyder også, at medarbejderne ikke får tid nok til at forberede sig på forandringerne eller blive fortrolige med nye arbejdsredskaber.

– Vi kan se, at det i flere tilfælde påvirker implementeringen. Den bliver forsinket eller også bliver retningslinjerne ikke anvendt i det forventede omfang, siger Morten Hulvej Rod.

Rapporten anbefaler derfor, at de kommunale ledere tidligt og kontinuerligt informerer på tværs af faggrupper om projektet og samtidig sikrer, at medarbejderne høres i forhold til tilrettelæggelsen af implementeringen.

Det anbefales også, at medarbejderne får oplæring og mulighed for at afprøve instrukserne i retningslinjerne gennem "konkrete og virkelighedsnære øvelser".

– Medarbejderne kan have væsentlige input i forhold til tilrettelæggelsen, hvilket er vigtigt i forhold til den lokale tilpasning af instrukserne, siger Morten Hulvej Rod.

Travlhed i kommunerne

Morten Hulvej Rod understreger, at kommunerne generelt set er positivt indstillede over for retningslinjerne, og at de ledere og styregrupper, der står for processen, ikke underinformerer af ond vilje.

– De har bare som regel mange andre projekter og mål, som de sideløbende skal leve op til, og som også kræver opmærksomhed. Flere ledere gav for eksempel udtryk for, at de selv har haft for lidt tid til at sætte sig ind i tingene, siger Morten Hulvej Rod.

Af Birgitte Hornhaver, journalist

Om rapporten

Rapporten er finansieret af KL og Sundhedskartellet og kan læses på www.interventionsforskning.dk. Den hedder "Hvordan kan kommunerne bedst implementere kliniske retningslinjer? En evaluering af implementeringsprocessen i ni pilotkommuner". Forfatterne er Katrine Bindsbøl Holm Johansen, Tine Tjørnhøj-Thomsen og Morten Hulvej Rod.

Formidlingspris til centerforsker

Ph.d.-studerende Ditte Heering Holt fra Center for Interventionsforskning vandt ph.d.-konkurrencen på konferencen Folkesundhedsdage. Det foregik i september. Førstepremien var på 5.000 kr. og et par lystestager – som tak for at kaste lys over et spændende emne. Andenpladsen gik til Charlotte Skau Pawlowski, også ph.d.-studerende ved Center for Interventionsforskning.

Otte minutters oplæg

Konkurrencen gik ud på, at Ditte Heering Holt og Charlotte Skau Pawlowski hver især fik otte minutter

til at præsentere og formidle deres forskningsprojekter. Herefter var det op til konferencens godt 350 deltagere at stemme på den kandidat, der var bedst til at formidle sin forskning. Ditte Heering Holt holdt oplæg om begrebet "Sundhed på Tværs", mens Charlotte Skau Pawlowski fortalte om projektet "Drøn på skolegården". Også hun fik lystestager som tak for præstationen. Folkesundhedsdage er en årligt tilbagevendende konference, der handler om folkesundhed, og hvor fagfolk mødes og diskuterer folkesundhed.

Foto: K. Refmor

Ph.d.-forsvar i centret

Christian Hollemann Pedersen

fra Center for Interventionsforskning forsvarede i oktober sin ph.d.-afhandling. Afhandlingens formål har været at skabe mere viden om forebyggelse af rygning blandt unge. Christian Hollemann Pedersen har blandt andet undersøgt, om en intervention i skolen var i stand til at øge elevernes selv-efficacy, det vil sige deres evne til at sige nej til cigaretter.

Derudover har Christian Hollemann Pedersen også forsket i, hvilken betydning skolen har som social kontekst i forhold til social ulighed i rygning. Titlen på afhandlingen er: "Prevention of adolescent smoking – the role of selv-efficacy and the social context".

Udgives af:
Center for Interventionsforskning
Statens Institut for Folkesundhed
Syddansk Universitet

Øster Farimagsgade 5A, 2.
1353 København K
Tlf. 6550 7777

www.interventionsforskning.dk

Direktør og centerchef:
Morten Grønbæk
mg@si-folkesundhed.dk

Redaktør:
Birgitte Hornhaver
biho@si-folkesundhed.dk

Centret er støttet af:
TrygFonden
Kræftens Bekæmpelse